

Совхозмудин олз-оруг цуг аргъарнь өөдлүлхмн^{*)}

Эн экономическ конференц 4-ч номертá совхозд нег угагъар кегддjáхш. Эн совхоз Хальмг тангъчин дунд эргнд бáанá. Терунá газрин кемджáнь, газр хагъллгъна болн мал бсглгънá кев-кецнь мана тангъчин наадк совхозмудинáс бváрц биш. Хальмг тангъчин наадк совхозмудин, улгүрлхд áдл бáадлд бáадг болв чигн, эн совхоз малиннь тоог, селáнá эдл-ахун хот-хол гаргългъг джил ирвáс улм-улм ик бáад йовна, джил болгън ик ору узнá. Улгүрнь, ниднин джил эн совхоз, нег сай улү арслнъга ору авб. Совхоз олзта-оршта эдл-аху болв.

Эн совхозд дасдж-медж авх юмс бáанá. Терунлá хамдан малмудин тоог цааранднь олдулх болн терунá продуктивностиг цааранднь ббдлүлх элдв ик кбрнь совхозд бас бáанá. Мана совхозмудт цаарандан бсдж-бргджүлх ик аргъ-эв бáахиг эн совхозар улгүр авч үздж болхмн.

Ямаран чигн тбр кучáлгъг кадр хагълна. Эн совхоз кадриг нег ормднь батлхин эрkd ик кбдлчш кев. Кбдлмшчнрин болн специалистнрин хамгин ирвунь эн совхозд кесг джил даранднь кбдлджáцхáнá. Энүнд кбдлджáх улс цугтан гертá-малта, бг-эдтá болцхав. Совхозин куч-кбдлчнрт бáахднь болн кбдлхднь кергтá тоот цуг аргъ бгхин тускар дирекц болн партийн организац оньдин килмджáн бгцхáнá. Бáах герá кбдлмшчнр теткгдв, совхозин поселкс, нег улү балгсна бáадл авсн центрáльн усадьб сáн төхнáтá, дигтá-дарата.

4-ч номертá совхоз сүл хойр джилд 21 мингън гектар эмнг газр хагълв. Эннь тегáд ик буудá хурадж авх аргъ бгсн деерáн, малин хот-хол батлх аргъ учрав. Ниднин джил эн совхоз государствд 10 мингън тонн буудá, нургълдж цагъан гуйрин буудá орулдж бгснá тускар келдж болджана.

Хагългдсн зун гектар газр болгънд эдл-уш гаргългъг икдүлхин тблáд 4-ч номертá совхоз ода ик кбдлмш кеджáнá. 1960 джил күртл энүнд ноос болн мах икдүлхиг хойр холван ббдлүлхáр темдгджáнá. Тиигхлáрн, хббнá то олдуллгън зуг эврáннь хббдиннь тблáр, теднá продуктивностиг ббдлүлгън болхла хббнá тохм болн зоотехническ кбдлмш ясруллгъар кегдхмн.

Кошар-базд бáалгъдж хургъд асрлгън, увлáр хбд хургълуулгън, оln-зүсн тохм хоор-хоорнднь харгълдуллгън—эн тоот малин шим-шүүс элвджүлх булгнь болджана. Мана тангъчин цуг совхозмуд

★
Н. ЖЕЗЛОВ.
КПСС-н Хальмг обкомин
негдч сеглáтр

★

эн дамшлтиг дасдж авцхах збвтá.

Мах икáр элвдкүлх эв-аргъ 4-ч номертá совхозд бáанá. Бод мал, гахас, нугъс олар хадгълдж бсгдж болх цуг аргъ энүнд бáанá. Усчдг шовунас джил болгън 2400 центнер чинртá сáн мах совхоз авч чадхмн. Индюк болн галу бас икáр бсгх кергтá.

Чиндгъ бсглгън мах элвджүлгънд ик кбрнь болдмн. Чиндгъ бсглгън ода деерáн татугъар кегдж йовна. Чиндгънáс сáн чинртá мах авсн деерáн ик унтá арсн авгдна. Совхозд эн збвáр ик ору орулхмн. Цуг эдл-ахусар чиндгъ делгү бсгх кергтá.

4-ч номертá совхоз джил болгън загъс икáр бáрнá. Улгүрнь, эн джил совхозин бодгас 100 шаху тонн загъс бáрхмн. Тангъчин совхозмудт тиим аргъ бáанá. Зуг загъс бáрлгънд оньган бгч, арднь ордж кбдлцхáх кергтá. Загъсн—махна орчд цань уга сáн хот болджана.

Юстинск районд хүрсх бгдг хббнá совхозмуд олн бáанá. Урднь хүрсх бгдг хбд саагъад, усáрнь ээзгá кедг билá. Ода бас тиигх кергтá. Ээзгá келгън совхозмудин малин шим икдүлсн деерáн, совхозмудт ик ору үзүлхмн.

Мал бсглгъг кучлттáгъáр кехин эрkd 4-ч номертá совхозин кбдлчнрлá áдл малин хот-хол цуг чидлáрн батлх

кергтá. Газрт бийнь ургъдг хадлгън мана малмудиг кучс тетгшго. Тер тблáд, бвс икáр тáрх кергтá. Мана газрт суданск бвсн, люцерн, эрвнь-шишá, сорго, зарм, хар гуйрин буудá сáанáр ургъна. Овсиг минь ода чигн тáрх кергтá, нег улү хурин хббн тáрх кергтá.

Тангъчин эдл-ахус эклáд бвс хадцхаджана. Май сарла ик витаминтá бвс икáр белдхин эрkd бвс хадлгъг ахр цагин эргцд кучáх кергтá. Тер тблáд хадлгъна цуг техникиг кучднь олэлдж, бвс хадлгън, бвс оваллгън хоорнд таслвр гаргъхмн биш. Манд бвс хадлгън—йилгъл уга буудá хадлгънла áдл.

Увлáр хбд хургълдг дулан хаша 4-ч номертá совхозд тосхгдв. Терүг конференцд орлчачнр цугтан үзцхав. Эн хаша келгънд цуг бийнь 3 кубометр модн гаргъгддж. Эн мана эдл-ахуст ик олзта. Совхоз болн колхоз болгън багъ гихдán 8—10 тиим хашаста болх збвтá. Терүг түрүн хойр сарин эргцд тосхх кергтá.

Кумн улсиг болн малмудиг áмтáхн усар тетгхд ус боолгън ямаран ик чинртáг 4-ч номертá совхозин дамшлтас медж болхмн. Эн совхозд 13 боодг болн усн тогтдг газр бáанá, эдниг сүүлин джилмудт совхоз тосхдж. Цуг совхозмуд болн колхозмуд 4-ч номертá совхозас улгүр авч ус бооцхáх збвтá. Эн кбдлмшт цуг бáасн техникáн олэлх кергтá. Терунлáрн хамдан ик хадлгъ бгдг царнъгудар ус гүүлгдж орулхиг делгүлх кергтá.

*) Тангъчин негдч экономическ конференцд келсн үг.